

СУСПІЛЬСТВО

«Ніхто не цікавиться нашим станом» – мама безвісти зниклого бійця. Як комунікують державні структури

Галина Терещук

11 жовтня 2026, 11:00

Рідні безвісти зниклих військовослужбовців живуть в очікуванні, стресі, надії

Родини безвісти зниклих військовослужбовців зареєстрували 30 вересня цього року на сайті Кабінету міністрів України петицію №41/011030-26п. Вони просять передбачити можливість включення безвісти зниклих військових до списків на обмін, якщо є підстави вважати, що вони могли потрапити в полон, навіть за відсутності офіційного підтвердження цього факту.

Також вимагають, щоб військові частини надавали родинам детальну інформацію про те, як і за яких обставин зник військовослужбовець. А ще вважають, що необхідно покращити взаємодію між державними структурами – Координаційним штабом, Нацполіцією, СБУ щодо пришвидшення пошуку.

Рідні **безвісти зниклих** військових говорять, що перебувають у стані очікування і невідомості місяцями, а дехто й роками.

Радіо Свобода поспілкувалося з рідними військовослужбовців, які вважаються безвісти зниклими і проходили службу в 53-й окремій механізованій бригаді. Вони мають окрему групу в соціальних мережах, щоб обмінюватись інформацією.

Три історії чекання

48-річний **Дмитро Оверченко**, розповідає його дружина Ірина з Дніпра, у березні 2025 року був мобілізований, коли їхав у таксі. Пройшов тримісячну військову підготовку і прибув у військовий підрозділ 53-ї окремої механізованої бригади. За словами дружини, під час військової підготовки скаржився на свій стан здоров'я, зокрема постійний головний біль.

“ 8 червня його відправили на «нуль», а 8 липня він безвісти зник

Ірина Оверченко

«У нього діагноз енцефалопатія і є всі висновки, підтверджений діагноз. 11 червня його мали відправити на «нуль» з іншими хлопцями, які проходили підготовку. У цей день він попросив переглянути всі медичні документи і подав рапорт на невідкладну потребу лікування. Медик сказав, він все

вигадує. Дали знеболювальні і сказали готуватися на вихід. 18 червня його відправили на «нуль», а 8 липня він безвісти зник», – каже Ірина.

Жінка діяла за вказівками, які оприлюднені Координаційним штабом. Зверталась у поліцію, спілкувалася з військовою частиною, де проходив службу Дмитро Оверченко. Їй ніяких деталей не повідомили. Знає лише, що по укріттю, в якому перебував її чоловік, вдарив дрон.

Кожна **державна структура** діє відповідно, зауважує Ірина.

“ Загальна система так створена, щоб людей тримати у страху, щоб

«Мені ніде нічого поганого не казали, ані в ТЦК, ані в бригаді, ані в поліції. Скрізь ідуть назустріч і стараються співпрацювати. Але загальна система так створена, щоб людей тримати у страху, щоб люди недовіряли

люди недовіряли один одному

Ірина Оверченко

один одному, щоб інформація не поширювалась. Зараз заборонено рідним надавали відео і фотоматеріали.

Суди, коли є сповіщення про безвісти зниклого, намагаються не підтверджувати смерть, доки не знайдуть тіло. Але ж багато тіл не знаходять. Така система ставить людей в умови, щоб визнавати людей не загиблими, а безвісти зниклими. Краще б людям говорили правду, бо тримати роками людей в очікуванні – просто нелюдяно», – розповіла дружина безвісти зниклого військовослужбовця Дмитра Оверченка.

Безвісти зниклий Дмитро Оверченко

Рідний брат Ніни Романчук із Дніпропетровської області **Максим Лижов** – теж військовослужбовець 53-ї окремої механізованої бригади пропав 4 липня 2026 року поблизу Озерного.

Як розповіла Ніна Романчук, 3 липня рідні отримали дивне голосове повідомлення, в якому нібито брат передав вітання мамі і синові, що з ним все добре. Але в Максима Лижова є донька, а його мама померла ще 17 років тому. На цьому голосовому повідомленні чути, як інший голос вказує, що людина має говорити.

“ Ніхто нічого не пояснив

Ніна Романчук

«Я подзвонила до бригади і мені військовослужбовиця пояснила, що запис був по рації, щоб ми не хвилювались. 13 липня принесли нам сповіщення, що він – безвісти зниклий. Ніхто нічого не пояснив, я лиш трішки інформації дізналась від

побратима», – каже Ніна Романчук.

Фото, надане рідними (Courtesy Photo)

Безвісти зниклий Максим Лижов

40-річний **Іван Кіценко** почав військову службу 25 серпня 2025 року. З лютого 2026 року його перевели у 53-тю окрему механізовану бригаду. Цивільна дружина востаннє з ним спілкувалась 12 березня цього року. Тоді чоловік їй повідомив, що його переводять у піхоту. Він вийшов на позицію 13 березня 2026 року.

“**Пройшли 2-3 місяці і нам кажуть, що ще на позиції**”

Ірина Ільїна

«Пройшли 2-3 місяці і нам кажуть, що ще на позиції. Ми написали адвокатський запит зі скаргою на військову частину. 4 серпня отримали відповідь, що його не могли вивезти з зони бойових дій. У червні написали заяву на Міноборони. Прийшла відповідь 19 липня, що він представлений до

нагороди. Дізнались, що він поблизу населеного пункту Ямпіль. Більше нічого нам не сказали», – говорить про нареченого доньки Ірина Ільїна.

“**Ми до сьогодні нічого детально не знаємо, що з ним сталося**”

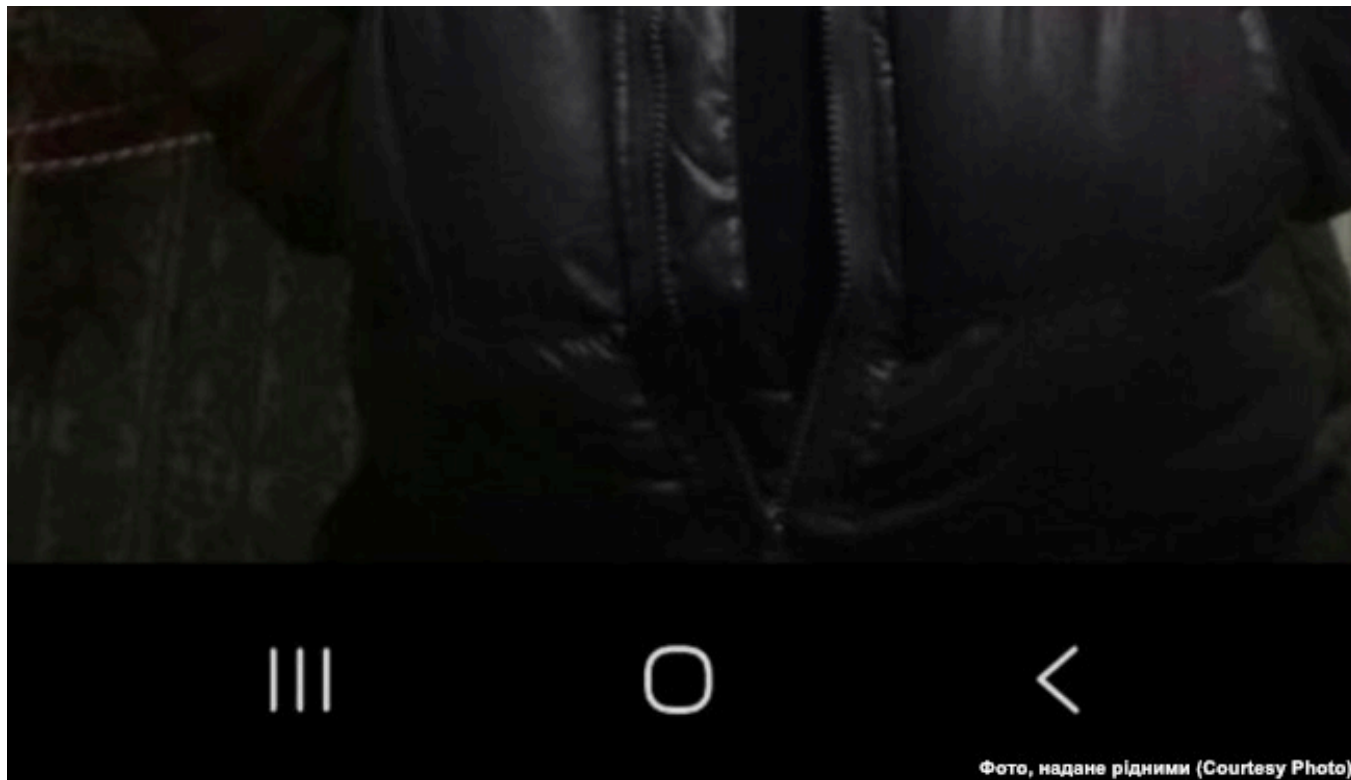
Ірина Ільїна

17 липня прийшло голосове повідомлення по рації нібито від Івана Кіценка, але вже 15 серпня рідні дізнались, що він безвісти зник ще 8 серпня.

«Ми до сьогодні нічого детально не знаємо, що з ним сталося. Ми писали скаргу у

Міноборони, що не проводять ротацію. З відповіді Міноборони дізнались, де Іван був на позиції, що він представлений до державної нагороди. Знову писали до Міноборони 3 серпня і 15 вересня. Таке замкнене коло», – говорить Ірина Ільїна.

Фото, надане рідними (Courtesy Photo)

Безвісти зниклий Іван Кіценко

Серед безвісти зниклих військовослужбовців є й громадяни інших країн. Інформацію про свого нареченого шукає протягом кількох місяців львів'янка Ірина Пшеничка. 31-річний бразилець **Сантос де Олівєро Родріго** (позивний «Брушу») у січні 2026 року добровільно приїхав в Україну і приєднався до 53-ї бригади. Пройшов військову підготовку. За словами Ірини, у червні вони планували одружитись.

“ З середини травня почала шукати і бити на сполох

Ірина Пшеничка

«Ще командир пообіцяв його відпустити на розписку. 7 квітня Родріго виїхав на донецький напрямок зі ще трьома бразильцями. 21 квітня він повідомив, що їх викликали і вони йдуть на 2-3 тижнів на позицію, що буде без зв'язку, телефон буде у режимі польоту. 22 квітня зранку вони

пішли на позицію. О 7:30 це був останній момент нашого спілкування. Він мені приблизно сказав, що це буде Ямпіль, Озерне. З середини травня почала шукати і бити на сполох», – каже Ірина Пшеничка.

“ На сьогодні є різні версії: накрит дрон і він загинув або ж десь на позиції

Ірина Пшеничка

З липня цього року Ірина отримала голосове повідомлення від Родріго, що в нього все добре і через 2-3 місяці він повернеться. Але цей час минув.

«Шукала скрізь інформацію. Мені командир нічого не сказав. Писала в поліцію, звернення подала на гарячу лінію. На сьогодні є різні версії: накрив дрон і він загинув або ж десь на позиції. Рідним Родріго у Бразилії нічого ніхто не повідомив», – говорить Ірина.

31-річний бразилець Сантос де Оліверо Родріго

Радіо Свобода надіслало офіційний запит на адресу новоствореного угруповання військ «Центр» із проханням надати інформацію про зниклих бійців і пояснити, як загалом налагоджена цивільно-військова комунікація, що стосується безвісти зниклих воїнів.

На час публікації матеріалу відповіді ще не надійшло.

Рік невідомості

19 жовтня минає рік, як киянка Тетяна Чорнодід живе у невідомості, але з надією у серці. Її син **Наум Чорнодід**, військовослужбовець-контрактник Третьої штурмової бригади, безвісти зник біля Шандриголового Донецької області. Дізналась про це мама з повідомлення ТЦК та СП.

“**Мені пояснили, що був сильний обстріл. Може, його у полон забрали**

Тетяна Чорнодід

«Ні одна військова частина не зв'язується з рідними безвісти зниклими. Зі мною контактує патронатна служба Третьої штурмової і мені сказали алгоритм дій. Досі не знаю, що з сином. На позиції був поранений його побратим у шию і Наум йому надав першу медичну допомогу. Мені

розповіли, що почався наступ. Позицію було розбито. Він сказав побратиму йти і той поповз і таки дібрався до пункту призначення. А за моїм сином «прийшли» дрони і весь удар на нього. Два скиди ще були і він отримав поранення, мені не сказали, які саме, і він перестав виходити на зв'язок. З дронів його не було видно. Мені пояснили, що був сильний обстріл. Може, його у полон забрали чи там залишився, але територію звільнили...» – розповідає Тетяна Чорнодід.

Вона їздить з іншими матерями та дружинами зустрічати українських воїнів з російського полону. Жінки тримають фотографії рідних із надією, що хтось зі звільнених бійців впізнає і бодай щось скаже.

“**У нас незавершена втрата і нам набагато важче**

Тетяна Чорнодід

«Вони підходять і розглядають світлини. Про героїв, які прийшли на щиті, говорять і це правильно. А у нас незавершена втрата і нам набагато важче. Ніхто не цікавиться нашим станом, що ми переживаємо і відчуваємо. На всі запитання кажуть, що це військова чи державна таємниця», – каже Тетяна

Чорнодід.

Безвісти зниклий Наум Чорнодід

Петиція

Петиція, яка зареєстрована 30 вересня рідними **безвісти зниклих**, вже не перша. Їх не беруть до уваги. Але рідні дуже хочуть, щоб їх не ігнорували військові частини, надавали правдиву інформацію, якою б вона не була важка, щоб з ними спілкувались представники державних структур не мовою «хамства», а людяності.

Адвокат зі Львова **Наталія Савчук** допомагає багатьом рідним у справі безвісти зниклих чоловіків, синів, батьків. Вона наголошує, що військові частини мають інструкції і накази, якими оперують і на які посилаються, але, попри все, мала б бути ще людяність.

**“ Не повідомляти
рідним це недбалість**

Наталія Савчук

«Немає ротації і військові на позицію заходять на 50-60 днів, а то й пів року. Військова частина повинна розуміти, що є цивільно-військове співробітництво і якісь уповноважені люди, які б раз у тиждень чи два мали б повідомляти родині, що вона на

позиції і передає вітання. Не повідомляти рідним – це недбалість. Бо у такому випадку мали б призупинити його виплати, зняти з продовольчого забезпечення. Бо ж його родина також на щось розраховує, хвилюється. Є патронатна служба і дуже потрібно налагодити цивільно-військове співробітництва», – говорить Наталія Савчук.

Виникає чимало проблем і питань, зокрема пов'язаних із виплатами, тому що панує бюрократія. Війна без втрат неможлива, зауважує адвокат, але налагодити соціальний пакет, соціальні гарантії і допомогти рідним безвісти зниклого, то мало б виконуватись.

Скільки на сьогодні воїнів вважаються безвісти зниклими – точної цифри немає. За останніми даними МВС та Нацполіції на кінець літа цього року було понад 114 тисяч цивільних і військових. Більшість – це військовослужбовці. Однак реальна цифра, зауважують військові експерти, є вищою.

Пошуком безвісти зниклих воїнів займається спеціальна група, яку формує Центральне управління цивільно-військового співробітництва Генерального штабу ЗСУ за погодженням із Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими. До пошуку залучають також представників Нацполіції, ДСНС та міжнародних організацій.

Але навіть, коли відоме місце зникнення, група часто не може виїхати через постійні обстріли території, наближення до лінії бойового зіткнення. А навіть якщо пошукова група може дістатись до цього місця, це не означає, що тіло бійця лежить там, якщо він загинув...

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

В Україну повернули 10 військових, які вважалися зниклими

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Фільм Радіо Свобода про повернення тіл зниклих безвісти вийшов на YouTube

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Шукають живими чи мертвими»: зниклі безвісти під час війни. Що відомо про пошуки?

Галина Терещук

В ефірі Радіо Свобода – з 2000 року. Закінчила факультет журналістики Львівського національного університету імені Франка. Маю досвід роботи на телебаченні і в газеті.

Суспільство

Війна